

N:o 81.

Af Herr J. G. Granlund: Om anvisande af ett förslagsanslag för befordrande af undervisning i ritning vid rikets folkskolor.

Man har på flera orter i vårt land lifligt intresserat sig för att med folkskolorna kunna förena slöjdskolor för barnens undervisning i slöjd, och man har äfven, tror jag, på några ställen åstadkommit sådana.

Ingen skulle hellre än jag lifligt önska att så kunde ske öfver hela vårt land, men jag tror att svåra hinder torde å de flesta ställen möta, nemligen att erhålla lämplige lärare i olika slöjder samt verkstäder, särdeles på landet; i städerna deremot tror jag sådana skolor lätt kunna inrättas.

Men det fattas ännu åtminstone i de flesta af våra folkskolor undervisning i ett ämne, som står i nära sammanhang med befordrandet af slöjdskicklighet, nemligen undervisning i teckning eller ritning, hvilket för barnens framtid, i hvilken ställning de än må komma, kan medföra stor nytta. Jag är öfvertygad att en så ordnad undervisning i detta ämne hos barnen skall uppväcka många goda anlag för konst och yrkesskicklighet samt framkalla håg och lust därför.

För denna undervisning torde visserligen uppstå åtskilliga hinder, särdeles vid de skolor som ännu ega kvar den gamla tidens skol-lärare, men desse gå så småningom undan, och friska krafter, utgångna ur de nu allt mer till folkskolans fördel utbildade seminarierna, träda i stället. Dessa hafva i allmänhet erhållit undervisning i teckning och kunna således meddela sådan i folkskolan, der undervisning i detta ämne, om möjligt vore, borde blifva obligatorisk.

Det är sannt att folkskolelärarens tid redan nu utom detta ämne är strängt upptagen, och äfven jag anser att nya skyldigheter ej böra

åläggas honom utan ersättning — denna ersättning må nu utgå som premier eller till bestämdt belopp.

I de folkskolor, hvarest lärarne icke ega förmåga att undervisa i ritning, torde, till dess en sådan lärare afgår, nog finnas inom kommunen lämplige personer, hvilka mot en skäligen ersättning finnas villiga härtill; men skola alla de omkostnader, som sålunda uppstå, betalas af kommunerna, befarar jag att saken icke, åtminstone på de flesta ställen, vinner framgång.

Jag vågar alltså föreslå, att staten genom ett lämpligt anslag till hvarje folkskola, der undervisning i ritning är bestämd att fortgå, underlättar kommunens bemödande. Dock torde vara tillräckligt att undervisning i ritning meddelas inom en fast skola i hvarje pastorat. Lämpligt torde ock vara att genom folkskoleinspektörerne och efter deras och folkskolestyrelsens bepröfvande premier utdelas till sådane lärare, som särdeles utmärka sig vid undervisnings meddelande i ritning.

På grund af hvad jag sålunda anfört, vågar jag vördsamt föreslå, att Riksdagen från och med 1876 måtte till Kongl. Maj:ts disposition ställa ett förslagsanslag af 25,000 kronor för att, på sätt Kongl. Maj:t lämpligast finner, befordra undervisningen i ritning vid rikets folkskolor.

Om remiss till Stats-Utskottet anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1875.

J. G. Granlund.
